

การเผยแพร่องค์ความรู้

“การนำหลักธรรมศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน”

หลักธรรมทางพุทธศาสนานั้นเป็นที่พิสูจน์กันมาหลายยุคหลายสมัยแล้วว่าเป็น **สัจธรรมที่แท้จริง** ทั้งยังช่วยผู้ปฏิบัติมีความสุขความเจริญ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทุกท่านจึงนำเสนอหลักพุทธธรรม 3 ประการ ดังนี้

① ฆราวาสธรรม 4

★ **สัจจะ** หมายถึง ความซื่อสัตย์ซื่อตรง การตั้งมั่นในความสัตย์ ปฏิบัติอย่างซื่อตรงยอมทำให้ผู้น้อมนำหลักธรรมสู่ชีวิตจะกลายเป็นผู้ที่ได้รับความนับถือ ได้รับความไว้วางใจทั้งจากเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนถึงผู้คนที่อยู่รอบตัว อีกทั้งความซื่อสัตย์ไม่คดโกงนั้น ช่วยคุ้มครองให้พ้นจากข้อดีคำครหาอันเป็นเหตุแห่งความล้มเหลวในหน้าที่การงานได้

★ **ทมะ** หมายถึง การข่มจิตข่มใจ การรู้จักระงับอารมณ์เมื่อมีความไม่พอใจเกิดขึ้น เป็นหลักธรรมที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นหรือทำงานเป็นทีม การระงับข่มอารมณ์เกรี้ยวกราดก้าวร้าวนี้จะช่วยไม่เกิดความขุ่นข้องหมองใจต่อกัน ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกันได้โดยราบรื่นและประสบความสำเร็จได้

★ **ขันติ** หมายถึง ความอดทนอดกลั้น เป็นหลักธรรมสำคัญต่อทุกความสำเร็จ เพราะไม่ว่าจะเป็นเรื่องหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน หรือการประกอบกิจการใด อาจพบเจอกับปัญหาและความยากลำบาก การฝึกตนให้เป็นผู้มีขันติจึงช่วยให้สามารถฝ่าฟันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ และก้าวสู่ความสำเร็จได้ในที่สุด

★ **จาคะ** หมายถึง ความเสียสละ ความเสียสละนี้เป็นธรรมข้อสำคัญในการทำงาน โดยเฉพาะงานที่จำเป็นต้องทำร่วมกับผู้อื่น หากผู้ร่วมงานทุกคนต่างปราศจากความเสียสละ ไม่ลงทุนลงแรง ไม่ยอมปิดทองหลังพระบ้าง การงานนั้นก็ย่อมบกพร่อง และคงประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ไม่ได้

② อิทธิบาท 4

❖ **ฉันทะ** หมายถึง ความฝักใฝ่ ตั้งมั่น และมีกำลังใจในสิ่งที่ทำโดยไม่หะเยอหะยานจนเกินเหตุ ทำให้เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น มีเรี่ยวกายแรงใจในการทำหน้าที่การงานอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จได้

❖ **วิริยะ** หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร เป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะทำกิจการใดก็ตามหากตั้งมั่นอยู่ในความขยันหมั่นเพียรด้วยจิตใจอันไม่ย่อท้อ ก็สามารถจะทำให้สิ่งที่ทำอยู่นั้นดำเนินไปได้อย่างราบรื่น แม้จะมีอุปสรรคผ่านเข้ามา ความเป็นผู้เพียบพร้อมในธรรมแห่งวิริยะนี้จะช่วยให้สามารถฝ่าฟันจนผ่านพ้นไปได้

❖ **จิตตะ** หมายถึง สมาธิ ทำให้จิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำหรือสิ่งที่คิด โดยไม่วอกแวก กลุ่มกังวลอยู่กับเรื่องอื่น การจดจ่อในสิ่งที่ทำยอมทำให้ผลงานที่เกิดขึ้นมีคุณภาพ เพราะเกิดมาจากการพิจารณาไตร่ตรองโดยถี่ถ้วนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ จิตตะยังหมายถึงการไม่ละทิ้งต่อหน้าที่ ซึ่งก็สามารถอธิบายได้ในความหมายที่คล้ายคลึงกับสมาธินั่นเอง

❖ **วิมังสา** หมายถึง ความมีปัญญาและเหตุผล ธรรมข้อนี้เป็นหลักสำคัญในการกระทำสิ่งทั้งปวง เพราะหากตั้งมั่นอยู่ในสติปัญญาและความมีเหตุมีผลแล้วก็ไม่เกิดความผิดพลาด แม้จะต้องเผชิญกับปัญหา ก็สามารถแก้ไขได้ด้วยความสุขุม ตรงจุด จนปัญหานั้นบรรเทาเบาบางลง และสามารถมุ่งเดินไปสู่เป้าหมายได้โดยราบรื่น

③ สัจคหัตถ 4

➤ **ทาน** หมายถึง การให้ด้วยจิตใจอันพร้อมเสียสละ การให้นี้เป็นสิ่งสำคัญผู้ใจผู้อื่นได้ เพราะจะช่วยให้ผู้รับได้ตระหนักถึงความเอื้อเฟื้อ ความไม่ตระหนี่ถี่เหนียวหรือเป็นผู้เห็นแก่ได้ และเกิดความนับถือในจิตใจอันเสียสละของผู้ให้

➤ **ปิยวาจา** หมายถึง การพูดจาด้วยถ้อยคำอันไพเราะอ่อนหวาน การพูดจาด้วยถ้อยคำอันไพเราะอ่อนหวานย่อมทำให้ผู้ฟังรู้สึกชุ่มชื่นขอมองใจ และนำมาสู่ความรู้สึกที่เป็นมิตรได้ นอกจากนี้ปิยวาจายังหมายถึงถ้อยคำที่ซื่อสัตย์ซื่อตรง มีความตรงไปตรงมาแต่ไม่ก้าวร้าวหยาบคาย การตั้งมั่นในคำสัตย์นี้ย่อมทำให้ผู้พูดได้รับความไว้วางใจและเป็นที่น่าเชื่อถือ

➤ **อถถจริยา** หมายถึง การสงเคราะห์หรือประพฤตินในทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นธรรมช่วยให้ผู้อื่นรับรู้และซาบซึ้งในความมีน้ำใจดีน้ำใจ ทั้งยังพร้อมกลับมาเกื้อกูลต่อกันและกันเมื่อโอกาสมาถึง จึงจะช่วยให้ผู้ที่นำมามีไปปฏิบัตินั้นประสบความสำเร็จได้ง่ายเพราะมีหมู่มิตรที่คอยเกื้อหนุนจนเจือซึ่งกันและกันโดยไม่ขาด

➤ **สมานัตตา** หมายถึง การเป็นผู้มีความเสมอต้นเสมอปลาย มีจิตใจอันหนักแน่นไม่โลเล การตั้งมั่นในธรรมข้อนี้ย่อมจะทำให้ผู้อื่นมีความไว้วางใจ และพร้อมยกให้ผู้ปฏิบัตินั้นเป็นผู้นำได้โดยไม่รู้สึกรัดข้องกังขาจึงนับเป็นธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะสำหรับผู้ที่เป็นผู้นำ เป็นเจ้านาย หรือเป็นหัวหน้า ไม่ว่าจะในหน้าที่การงานใดก็ตาม

จากหลักธรรมทั้ง 3 ประการที่กล่าวมา ไม่ว่าจะป็นฆราวาสธรรม อธิธินาถ รวมถึงสังคหัตถ เมื่อพิจารณาแล้วก็คงจะเป็นว่าเป็นธรรมที่สามารถนำมาปฏิบัติในชีวิต ตลอดจนหน้าที่การงานได้ ดังนั้น ขอให้ทุกท่านหมั่นสำรวจตนเองและนำมามีไปประยุกต์ปฏิบัติกันตามเหมาะสม เพียงเท่านี้ก็มั่นใจได้ว่าความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นในไม่ช้าอย่างแน่นอน

แหล่งที่มา <https://moneyhub.in.th/article/precept-of-buddhism/>